

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นแหล่งเพาะปลูกและแปรรูปสับปะรดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ โดยมีพื้นที่ปลูกประมาณ 5 แสนไร่ ผลผลิตประมาณ 1 ล้านตันต่อปี โดยผลผลิตร้อยละ 90 เข้าสู่โรงงานแปรรูป ส่วนที่จำหน่ายเป็นสับปะรดผลสด สภาพการเพาะปลูกสับปะรดของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาด้านเทคโนโลยีการผลิตมาอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม การเพาะปลูกสับปะรดของเกษตรกรยังพบปัญหาที่ต้องแก้ไข ได้แก่ ต้นทุนสูง โดยราคาต้นทุนการผลิตประมาณ 4.20 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่ก็ต่ำ โดยเฉลี่ยเพียง 4.7 ตันต่อไร่ อีกทั้งผลผลิตบางส่วนยังไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ เช่น สารไนเตรตตกค้าง รสชาติ ขนาดผล และรูปทรงของผลเป็นต้น

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมืองจังหวัด
 ประจวบคีรีขันธ์ เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มเพื่อรองรับความรู้
 จากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการศึกษาริเริ่มรู้จากประสบการณ์ของตนเองและผู้
 ประสบความสำเร็จในการผลิตสับปะรด นอกจากการรับความรู้แล้ว การรวมกลุ่ม
 ยังช่วยสนับสนุนการผลิตสับปะรดของสมาชิกกลุ่ม เช่น การผสมปุ๋ยใช้
 กองทุนปุ๋ยหมักเวียน เวินกูดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น จากความสำเร็จในการดำเนินงาน
 ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดตำบลอ่าวน้อยนี้เอง สำนักงานเกษตร
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้ไปถอดองค์ความรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการ
 ผลิตสับปะรดของกลุ่มฯ ซึ่งได้สาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้ปลูก
 สับปะรด ดังนี้

"เพิ่มเนื้อ น้ำ ปุ๋ยพอใช้ สีสีทุกขั้นตอน" คือหลักในการปฏิบัติที่ช่วยเพิ่ม
 ประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดตำบลอ่าว
 น้อย รายละเอียด ดังนี้

1. **เพิ่มเนื้อ** หมายถึง การเพิ่มจำนวนต้นปลูกสับปะรด โดยจากเดิม
 เกษตรกรจะปลูกประมาณ 6,000 หน่อต่อไร่ แต่ต่อมาได้พัฒนา
 ปรับเปลี่ยนมาปลูกแบบแถวคู่ ใช้ระยะปลูก 30 * 30 ซม. ระหว่างแถว
 กัน 75 ซม. ซึ่งใช้หน่อปลูก **8,000 หน่อต่อไร่** จากการเพิ่มจำนวนหน่อ

ปลูกทำให้มีผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ในขณะที่ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลง
ถึงแม้จะเพิ่มต้นทุนของจำนวนหน่อพันธุ์ แต่ เนื่องจากการบำรุงดูแล
รักษา ปุ๋ย น้ำ แร่ธาตุที่ใช้ทำเคมี นั้นเอง ซึ่งเกษตรกรในกลุ่มนี้จะได้
ผลผลิตต่อไร่อยู่ระหว่าง 8-12 ตันต่อไร่ และต้นทุนการผลิตการผลิต
ประมาณ 3.10 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรทั่วไป ได้ผลผลิตเฉลี่ย
เพียง 4.7 ตันต่อไร่ และต้นทุนการผลิตประมาณ 4.20 บาทต่อไร่

2. น้ำ ปุ๋ยพอใช้ หมายถึงว่ามี การให้น้ำและใส่ปุ๋ยอย่างพอเพียงกับ
ความต้องการของสับปะรด เนื่องจากสับปะรดเป็นพืชทนแล้ง มีความ
ต้องการน้ำน้อย แต่การพึ่งพาน้ำฝนตามธรรมชาติอาจไม่เพียงพอ จึง
ควรมีการให้น้ำบ้างในช่วงฝนทิ้งช่วง ซึ่งการให้น้ำจะช่วยให้ผลผลิตได้
สำหรับวิธีการให้น้ำก็มีหลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับทุนและแหล่งน้ำ เช่น
การใช้สปริงเกอร์ การใช้ระบบ หรือการฉีดพ่นโดยรถน้ำ เป็นต้น ส่วน
การใส่ปุ๋ยนั้น ก็ให้ดูกับช่วงเวลา ตามระยะการเจริญเติบโต และใช้
ปริมาณพอเหมาะ ไม่ใส่ปุ๋ยในปริมาณมากเกินไปเพราะจะทำให้ต้นทุนสูง
ดังนั้นการให้น้ำและการใส่ปุ๋ยในปริมาณพอเหมาะจะช่วยลดต้นทุน และยัง
ช่วยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้อีกด้วย

3. **ใส่ปุ๋ยทุกขั้นตอน** หมายถึง การใส่ปุ๋ยทุกละดับทุกขั้นตอนของการผลิตส้มปะรด ตั้งแต่การตรวจสอบสภาพดิน การใส่ปุ๋ยบำรุงดิน การเตรียมดิน การตัดหน่อพันธุ์ การปลูก การใส่ปุ๋ย ธาตุอาหารเสริม การให้น้ำ การบังคับผล การดลุมผล และการเก็บเกี่ยว ทุกขั้นตอนดังกล่าวเกษตรกรต้องใส่ปุ๋ย ๑๕๐ กิโลกรัมต่อไร่เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ และช่วยลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ นั่นเอง

และนี่ก็คือสาระสำคัญที่ได้จากการถอดสกัดองค์ความรู้จากวิสาหกิจ
ชุมชนกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดตำบลอ่าวน้อย โดยผู้สนใจสามารถศึกษา
รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติโดยละเอียดได้จากคู่มือการผลิตสับปะรด
คุณภาพ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หรือจาก website
สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หน้าต่าง KM Prachuap ได้ค่ะ